

DRUŠTVO ZA ZDRUŽENE NARODE ZA SLOVENIJO

AKTIVNOSTI NA PODROČJU GLOBALNEGA UČENJA

Aktivnosti Društva za Združene narode (ZN) za Slovenijo (v nadaljevanju: društvo) na področju globalnega učenja obsegajo predvsem aktivnosti za otroke in mladino (organizacija delavnic in natečajev) ter založniško dejavnost. V skladu z osnovnim namenom delovanja društva, ki je seznanjanje in ozaveščanje z idejami in cilji ZN, so mladim namenjene številne dejavnosti, s katerimi jih izobražujemo na področju človekovih pravic z namenom povečati njihovo občutljivost za vprašanja v zvezi z enakopravnostjo, svobodo, duševno in telesno integriteto, varnostjo... Ker smo prepričani, da je izobraževanje na tem področju lahko učinkovito le, če z njim pričnemo dovolj zgodaj, je jedro naših aktivnosti osredotočeno na osnovnošolske otroke, z aktivnostmi pa nadaljujemo tudi v srednjih šolah.

Že od ustanovitve društvo v svoji knjižnici nudi pester nabor strokovne literature na temo človekovih pravic, ki jo lahko člani in drugi obiskovalci prebirajo v čitalnici, večino pa si je je mogoče tudi izposoditi. Med knjigami je mogoče najti tudi takšne, ki so namenjene mlajšim bralcem, čeprav je glavnina knjig namenjena bolj zrelemu občinstvu, po katerih sežejo le nekoliko starejši oziroma bolj motivirani mladostniki, predvsem ob izdelavi referatov in seminarskih nalog. Ker knjiga vse bolj izgublja mesto vodilnega vira izobraževanja, ker zanimanje za branje pada in ker se vse več vsebin seli na medmrežje, ki so ga najbolj sprejeli ravno mladi, društvo že več let skrbi za spletno stran, na kateri zraven objav dogodkov ponujamo tudi izobraževalne vsebine.

V okviru založniške dejavnosti društvo prevaja strokovno literaturo ter dokumente in publikacije ZN. Gradiva, ki se nanašajo na področje globalnega učenja, bodo navedena v nadaljevanju.

Na društvu smo v zadnjih letih na različnih osnovnih šolah izvedli večje število delavnic, v katerih smo z neposrednim stikom z otroci enega ali več razredov predstavljali problematiko človekovih pravic. Ker ni mogoče pričakovati, da bi lahko člani društva dejavnosti izvajali neposredno na vseh šolah, se pri širjenju naših idej zanašamo tudi na pomoč učiteljev in drugih oseb, ki se ukvarjajo z izobraževanjem otrok. Prav zanje smo že pred časom izdali posebno monografijo na temo poučevanja človekovih pravic.

Izkušnje kažejo, da je eden najučinkovitejših načinov, kako se približati mladim, prirejanje nagradnih razpisov, zato društvo vsako leto ob dnevu človekovih pravic organizira natečaj za likovna, literarna in fotografska dela za osnovnošolce in dijake, ki je zmeraj osredotočen na eno izmed človekovih pravic. Ker večina osnovnih šol pripravo izdelkov za natečaj vključi v okvir pouka, je to odlična priložnost, da se s problematiko človekovih pravic seznani kar največji krog otrok. Da pri ocenjevanju učinkov in obsega omenjenega razpisa ne pretiravamo, zgovorno kaže tudi dejstvo, da smo v prejšnjem letu prejeli več kot 350 del. V letu 2010 in 2011 smo izvedli dodaten razpis, in sicer za otroške zgodbe na temo milenijskih razvojnih ciljev. Glavni namen razpisa je preko zgodb najmlajše obveščati o globalnih problemih (revščina, neenakopravnost itd.), na katere opozarja osem milenijskih razvojnih ciljev. Milenijske otroške zgodbe so bile leta 2012 izdane v publikaciji, kar vidimo kot prvi korak pri odpravljanju primanjkljaja na področju literature na temo človekovih pravic, ki je namenjena otrokom.

Čeprav je večina trenutnih aktivnosti društva na področju globalnega učenja namenjena otrokom in mladostnikom, naša vizija zajema razširitev dejavnosti na širšo ciljno skupino. Pripravljeni gradiva in aktivnosti se lahko prilagodijo glede na sodelujočo skupino.

1. Delavnice

Ime delavnice: »PODAJMO SI ROKE«

Področje: 1. milenijski razvojni cilj – izkoreniniti skrajno revščino in lakoto

Namen/cilj delavnice: Namen naših delavnic je preko pogovora o revščini pri otrocih in mladostnikih razvijati čut za sočloveka ter jih spodbuditi k ukrepanju.

Opis: Skozi delavnico se učencem predstavi Organizacijo združenih narodov (OZN) in njena pomembnejša področja delovanja s posebnim poudarkom na milenijskih razvojnih ciljih ter delovanje Društva za ZN za Slovenijo. Poudarek je na boju proti revščini; za lažjo predstavbo se jim razloži nekaj pojmov, npr. kaj pomeni revščina in kaj skrajna revščina, koliko ljudi živi v revščini, na katerih koncih sveta je je največ, zakaj prihaja do nje, kako se lahko proti njej borimo kot posamezniki in kot družbena skupina ter zakaj je pomembno, da jo odpravljamo. Ob koncu podamo zavezo, s katero opredelimo dejavnosti, ki jih bomo izvedli za boj proti revščini.

Ciljna skupina: 3. triada OŠ in SŠ

Trajanje: 1-2 šolski uri (45 min – 90 min).

Ime delavnice: »VSTANI in UKREPAJ«

Področje: milenijski razvojni cilji

Namen/cilj delavnice: Namen delavnice je ozaveščanje otrok in mladih o pomenu milenijskih razvojnih ciljev ter o problematiki, ki jo ti cilji pokrivajo. Cilji poskušajo na ustrezen način opredeliti trajnostni razvoj, ki temelji na skupni predstavi človeštva, kako reševati skupne globalne izzive. Te je mogoče reševati le, če se sporazumemo o količinskih določenih ciljev: do leta 2015 prepoloviti število ljudi, ki živijo z manj kot enim dolarjem na dan; zagotoviti vsem otrokom osnovnošolsko izobraževanje; odpraviti neenakost med spoloma pri zagotavljanju osnovne in srednješolske izobrazbe; za 2/3 zmanjšati stopnjo smrtnosti otrok mlajših od 5 let, itd.

Opis: Skozi delavnico se učenci spoznajo z milenijskimi razvojnimi cilji. Na kratko se predstavi posamezen milenijski razvojni cilj in pomen njihove uresničitve za dobrobit človeštva. V okviru delavnice obravnavamo aktualne probleme, s katerimi se srečuje tako Slovenija, kot tudi preostali svet. V sodelovanju z učiteljicami/učitelji poskušamo najti rešitve, kako bi pridobljeno znanje prenesli v vsakdanje življenje.

Ciljna skupina: OŠ in SŠ

Trajanje: 1-2 šolski uri (45 min – 90 min).

Ime delavnice: »DELAVNICA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH«

Področje: človekove pravice

Namen/cilj delavnice: Namen delavnice je ozaveščanje otrok in mladih o človekovih pravicah in pomenu uresničevanja le-teh.

Opis: Na delavnici se udeleženci spoznajo s temeljnimi dokumenti in koncepti na področju človekovih pravic. Svoje znanje pridobijo s kratkim teoretičnim uvodom, nadaljnjim skupinskim delom, pogovorom in kratkimi igrami na temo človekovih pravic. S pomočjo debate in socialnih iger se jih spodbudi k razmišljanju o uresničevanju človekovih pravic v Sloveniji in po svetu ter kako lahko posameznik pripomore k zagotavljanju človekovih pravic.

Ciljna skupina: 3. triada OŠ in SŠ

Trajanje: 1-2 šolski uri (45 min – 90 min).

Ime delavnice: »DELAVNICA O MEDKULTURNEM DIALOGU«

Področje: človekove pravice, medkulturni dialog

Namen/cilj delavnice: Namen delavnice je ozaveščanje otrok in mladih o človekovih pravicah in pomenu medkulturnega dialoga.

Opis: Na delavnici se učenci in dijaki preko interaktivnih dejavnosti podrobneje seznajajo s pomenom medkulturnega dialoga. Tekom delavnice bodo preko debate, dela v skupinah in različnih iger iskali odgovore na vprašanja, kot so: Kaj je kultura? Zakaj sta medkulturna raznolikost in medkulturni dialog dobra? Zakaj prihaja do medkulturnega nerazumevanja? Kako rešujemo konflikte?

Ciljna skupina: 3. triada OŠ in SŠ

Trajanje: 1-2 šolski uri (45 min – 90 min).

2. Spletno izobraževanje

Spletna stran: »SKUPAJ MOČNEJŠI«

Področje: Organizacija združenih narodov, človekove pravice

Namen/cilj spletne strani: Predstaviti namen ustanovitve OZN, cilje, strukturo in področja delovanja OZN ter delovanje Slovenije v organizaciji na interaktiven način.

Opis: V sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve Republike Slovenije, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS ter Informacijsko službo ZN na Dunaju je bila leta 2013 pripravljena spletna verzija priročnika »Skupaj močnejši«, ki predstavlja namen ustanovitve OZN, cilje, strukturo in področja delovanja OZN ter delovanje Slovenije v organizaciji na interaktiven način.

Ciljna skupina: 3. triada OŠ in SŠ

Spletna stran: <http://www.skupaj-mocenejsi.si/>

Ime delavnice: »DELAVNICA O MEDNARODNEM LETU SODELOVANJA NA PODROČJU VODA«

Področje: trajnostni razvoj, trajnostno upravljanje z vodnimi viri, človekove pravice

Namen/cilj delavnice: Namen e-delavnice je slovenske osnovnošolce in srednješolce seznantiti s sistemom OZN, UNESCO ter konceptom upravljanja z vodami in delovanjem UNESCO na tem področju, hkrati pa jih ozavešiti o pomenu sodelovanja na področju voda.

Opis: V sodelovanju s Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO je bila leta 2013 pripravljena interaktivna spletna delavnica, ki najprej predstavi OZN, nato UNESCO in njena področja delovanja, v nadaljevanju pa delovanje UNESCO na področju upravljanja z vodami in pomen sodelovanja na področju voda.

Ciljna skupina: 3. triada OŠ in SŠ

Spletna stran: <http://www.unaslovenia.org/moodle/>

3. Natečaj

Ime natečaja: Nagradni natečaj ob dnevu človekovih pravic

Področje: človekove pravice

Namen/cilj natečaja: Spodbujati ustvarjalnost mladih in jo povezati s tematiko človekovih pravic ter poudariti pomen varovanja in spoštovanja te temeljne vrednote. V okviru nagradnega natečaja želimo osnovnošolcem in srednješolcem ponuditi možnost, da izrazijo svoje vtise in razmišljanja skozi risbo, besedo ali fotografijo.

Opis: Po šolah bo izveden natečaj na temo človekovih pravic. Natečaj je razdeljen na tri dele (za OŠ samo točki 1 in 2, za SŠ vse tri):

1. Likovni natečaj: likovni prispevki so lahko v poljubni risarski, slikarski, grafični ali drugi tehniki.

2. Literarni natečaj: omejitev dolžine prostega spisa je 1–2 tipkani strani.

3. Fotografski natečaj: fotografije naj bodo reproducirane na fotografski papir ali natisnjene; reprodukcije naj ne bodo večje od formata A4 (210 X 297 mm).

Najboljši prispevki so nagrajeni na proslavi ob dnevu človekovih pravic v decembru.

Ciljna skupina: OŠ in SŠ

Trajanje: vsako leto od začetka septembra do srede novembra (podelitev nagrad ob dnevu človekovih pravic).

4. Gradiva

- Ustanovna listina ZN
- priročnik Združenih narodov »ABC – Pouk o človekovih pravicah« (1991)
- publikacija »Človekove pravice – zbirka splošnih mednarodnih dokumentov« (1995/1996)
- publikacija »Človekove pravice – Zbirka mednarodnih dokumentov, Regionalni dokumenti« (2003)
- publikacija »Milenijski razvojni cilji – Na poti uresničevanja« (2009 – 1. izdaja; 2011 – 2. izdaja)
- publikacija »Milenijske otroške zgodbe« (2012)
- publikacija »Vidik človekovih pravic glede naravne in kulturne dediščine: vloga UNESCO« (2012)
- priročnik »Skupaj močnejši: priročnik o Organizaciji združenih narodov in vlogi

DRUŠTVO ZA ZDRUŽENE NARODE ZA SLOVENIJO

Slovenije v njej za učenke in učence tretje triade osnovne šole in njihove učitelje» (2012)

- publikacija »Več prostora za vode: publikacija ob mednarodnem letu sodelovanja na področju voda 2013« (2013)

